

บทที่ 2

ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ที่มาและแนวความคิดเกี่ยวกับการศึกษาวิจัย เรื่องกระบวนการคัดเลือกผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์ เริ่มต้นจากความอยากรู้อยากเห็น และเกิดความสงสัยในโฉมหน้าของผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์ที่ปรากฏอยู่ตามรายการข่าวต่าง ๆ ว่า พวกเขาเหล่านั้นมีที่มาอย่างไร สถานีโทรทัศน์เป็นผู้คัดเลือกพวกเขาให้ทำหน้าที่นำเสนอรายการข่าว โดยผ่านหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกอย่างไร โดยการใช้มุมมองที่ย้อนไปจนถึงที่มา เบื้องหลังและแนวคิดของผู้ทำหน้าที่ในการเลือกสรร โดยใช้ทฤษฎีแนวคิดเชิงวิพากษ์เป็นหลัก ที่จะมุ่งอธิบายว่าความเป็นจริงของผู้ประกาศข่าวที่ปรากฏหน้าจอโทรทัศน์ เป็นสิ่งที่ถูกกำหนดและถูกสร้างขึ้นมาจากเงื่อนไขอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งปัจจัยดังกล่าวล้วนแล้วแต่มีที่มา ที่เราต้องตั้งคำถามและหาคำตอบว่าเหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น ดังนั้นแนวคิดในเชิงทฤษฎีวิพากษ์ จึงมีมุมมองที่ค่อนข้างจะกว้าง มีลักษณะแบบองค์รวม (Holistic) ที่จะต้องพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ อยู่เสมอ

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้เลือกใช้ทฤษฎีที่สามารถอธิบายที่มาของแนวคิดในการคัดเลือกผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์ให้เห็นภาพในอีกมิติหนึ่งด้วย ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์การเมืองว่าด้วยสื่อสารมวลชนมาใช้วิเคราะห์ปรากฏการณ์ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการคัดเลือกผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้นำทฤษฎีองค์การสื่อสารมวลชนเข้ามาช่วยเป็นกรอบในการวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับองค์การสื่อสารมวลชน เช่น สถานีโทรทัศน์ ว่าเข้าไปมีส่วนในกระบวนการคัดเลือกผู้ประกาศข่าวอย่างไร เพราะการทำงานขององค์กรผู้ผลิตสื่อมวลชน ต่างเกี่ยวข้องกับนโยบายการจัดการระบบบริหารองค์กร และวัฒนธรรมสื่อมวลชน รวมทั้งองค์กรสื่อมวลชนยังต้องเกี่ยวข้องและอยู่ภายใต้บริบทต่าง ๆ ของสังคม ที่ส่งผลให้ผลผลิตขององค์กรมีรูปร่างหน้าตาแตกต่างกันออกไป

และผู้วิจัยได้เลือกใช้แนวคิดเกี่ยวกับผู้ประกาศข่าวและคุณสมบัติของผู้ประกาศข่าว เพื่อที่จะเป็นเกณฑ์ในการแบ่งแยกประเภท และความแตกต่างของผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์ โดยสามารถทำให้เรามองเห็นภาพกว้าง ๆ ของผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์ในเมืองไทยได้

ส่วนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำงานวิจัยเรื่องการวิเคราะห์วิวัฒนาการทางบุคลิกภาพของผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์ของ นงนุช ศิริโรจน์

สรุปทฤษฎีแนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีดังต่อไปนี้

- ทฤษฎีสื่อสารมวลชนแนวเศรษฐศาสตร์การเมือง
- ทฤษฎีองค์การสื่อสารมวลชน
- แนวคิดเกี่ยวกับผู้ประกาศข่าว
- แนวคิดเกี่ยวกับคุณสมบัติผู้ประกาศข่าว
- งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีสื่อสารมวลชนแนวเศรษฐศาสตร์การเมือง

ทฤษฎีสื่อสารมวลชนแนวเศรษฐศาสตร์การเมือง (Political economy of mass communication) ได้รับอิทธิพลมาจากความคิดหลักของคาร์ล มาร์กซ์ ในการวิเคราะห์ระบบสังคมที่มองเห็นว่าระบบเศรษฐกิจหรือแบบแผนการผลิตทางเศรษฐกิจของสังคมเป็นพื้นฐาน ซึ่งสามารถกำหนดระบบการเมือง สังคม วัฒนธรรม ซึ่งก็คือโครงสร้างส่วนบนของสังคม ก็คือในส่วนของระบบสื่อสารมวลชน

เนื้อหาสาระสำคัญของทฤษฎีนี้ก็คือ มองว่าในสังคมปัจจุบันมีระบบการผลิตเป็นแบบทุนนิยม โครงสร้างของสังคมจะถูกแบ่งแยกออกเป็นชนชั้นต่าง ๆ ที่ผลประโยชน์ของแต่ละชนชั้นจะขัดแย้งกัน กลุ่มชนชั้นปกครองในสังคมสามารถที่จะควบคุมปัจจัยการผลิตของสังคมได้ และชนชั้นนี้ก็จะพยายามควบคุมสังคมต่อไป โดยการเข้าไปควบคุมปัจจัยด้านการสื่อสาร ซึ่งเป็นเครื่องมือหล่อหลอมจิตสำนึก และอุดมการณ์ของชนชั้นอื่น ๆ ในสังคม ทั้งนี้เพื่อเป้าหมายในการครอบงำชนชั้นอื่น ๆ

ในระบบของสื่อมวลชน ซึ่งถือเป็นระบบเศรษฐกิจอย่างหนึ่ง ที่มีลักษณะสอดคล้องกับเศรษฐกิจแบบทุนนิยมโดยทั่วไป คือ เป้าหมายในการผลิตเป็นการมุ่งเน้นแต่กำไรเพียงอย่างเดียว และจะเป็นกลุ่มนายทุนเป็นผู้ครองครองปัจจัยการผลิตด้านการสื่อสาร ทิศทางของการผลิตจึงมุ่งแต่ด้านธุรกิจการค้า ผลที่เกิดตามจึงทำให้สื่อมวลชนขาดความเป็นอิสระ ขาดความริเริ่มสร้างสรรค์ หมดลักษณะที่เป็นศิลปะ คงเหลือแต่การผลิตสินค้าเท่านั้น

ในการศึกษาแบบแผนการผลิตของระบบสื่อสารมวลชน เกรแฮม เมอร์คือค และปีเตอร์ โกลดิง พวกเขาเชื่อว่าแบบแผนของการสื่อสารและการแสดงทางวัฒนธรรมถูกกำหนดโดยโครงสร้างของความสัมพันธ์ทางการผลิต โดยได้จำแนกประเด็นการศึกษาวิเคราะห์ไว้ดังนี้ว่า การพิจารณาในแง่ของระบบสื่อสารมวลชน เขาเห็นว่าจะต้องศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างนักธุรกิจสื่อสารมวลชนกับชนชั้นนายทุน และระหว่างความเป็นเจ้าของสื่อและอำนาจในการควบคุมการผลิตสื่อ (ownership and control) ผู้ที่ควบคุมเรื่องการผลิตและการกระจายความคิด ในสังคมใดสังคมหนึ่ง เป็นคนกลุ่มเดียวกันกับนายทุนที่เป็นเจ้าของปัจจัยการผลิตสินค้าอื่น ๆ ในสังคม เรื่องการกระจายหรือเผยแพร่ความคิดกระแสหลัก (distribution of ideas) ความคิดเห็นและวิธีการมองโลกของนายทุนที่เป็นเจ้าของปัจจัยการผลิตและกิจการสื่อ จะได้รับการเผยแพร่มากกว่าความคิดเห็นและวิธีการมองโลกของคนกลุ่มอื่น, ในที่สุดก็กลายเป็นความคิดกระแสหลัก หรือบรรทัดฐานของสังคม

การวิเคราะห์ความเป็นเจ้าของและอำนาจในการควบคุมกระบวนการผลิตสื่อ นั้น นักวิชาการเศรษฐศาสตร์การเมือง จะสนใจเรื่องโครงสร้าง (structure) โดยจะตั้งคำถามว่า ภายใต้ระบบทุนนิยมมีปัจจัยอะไรบ้างที่เข้ามาจำกัดอำนาจการควบคุมของนักธุรกิจสื่อสารมวลชน พวกเขาเห็นว่ากลไกทางธุรกิจของอุตสาหกรรมสื่อและกลไกของระบบทุนนิยม เช่น เรื่องต้นทุนการผลิต กำไรจากมูลค่าส่วนเกิน สภาวะเศรษฐกิจดี หรือสภาวะเศรษฐกิจทั่วไปตกต่ำ จะเป็นกลไกสำคัญในการกำหนดการตัดสินใจ และอำนาจการควบคุมเจ้าของสื่อว่ามีมากน้อยเพียงใด ซึ่งหมายความว่าเจ้าของสื่อไม่มีอิสระในการตัดสินใจด้วยตนเอง แต่ขึ้นอยู่กับสภาพและกลไกทางเศรษฐกิจ (economic conditions) ที่จะเข้ามาเป็นฝ่ายกำหนดว่าการผลิตควรจะมีลักษณะใด

ในประเด็นเรื่องการผลิตความคิดที่เป็นอุดมการณ์กระแสหลักครอบงำคนส่วนใหญ่ของสังคม เมอร์คือคและโกลดิง เสนอให้วิเคราะห์กระบวนการผลิตโดยละเอียด เพื่อจะสามารถเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนักวิชาชีพสื่อมวลชน กับกระบวนการแปรรูปความคิดออกมาเป็นรูปแบบ

และเนื้อหาสื่อประเภทต่าง ๆ พวกเขาเชื่อว่า โครงสร้างของบรรทัดฐานหรือธรรมเนียมปฏิบัติต่าง ๆ เช่น ข้อกำหนดเกี่ยวกับมาตรฐานทางวิชาชีพ วิธีการปฏิบัติในรายงานข่าวประจำวัน ฯลฯ ข้อกำหนดหรือศักยภาพของเทคนิคการผลิต และเครื่องมือต่าง ๆ ได้มีการตอบสนองต่อเงื่อนไขกลายเป็นอุดมการณ์ทางวิชาชีพ ที่มีผลต่อจิตสำนึกและการทำงานของนักสื่อสารมวลชน สิ่งเหล่านี้ล้วนมีความสัมพันธ์กับโครงสร้างของวิถีคิดในระบบสังคมใหม่ (อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์, 2541 : 19 - 32)

ในการศึกษาวิจัยเรื่องกระบวนการคัดเลือกผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์ ผู้วิจัยจะใช้ทฤษฎีสื่อสารมวลชนเศรษฐศาสตร์การเมืองเป็นกรอบในการวิเคราะห์ถึงที่มา และแนวความคิดของสถานีโทรทัศน์ ในการกำหนดนโยบาย และหลักเกณฑ์การคัดเลือกผู้ประกาศข่าว โดยเฉพาะตัวผู้บริหารสถานีโทรทัศน์ว่า พวกเขามีแนวคิดว่าอย่างไรต่อการคัดเลือกบุคคลที่มาทำหน้าที่ในการนำเสนอรายการข่าว ไปถึงปัจจัยที่เข้ามามีส่วนกำหนด หรือมีส่วนต่อแนวความคิดในการคัดเลือกผู้ประกาศข่าวของสถานีโทรทัศน์ได้คกอยู่ภายใต้กรอบแนวคิดตามทฤษฎีสื่อสารมวลชนเศรษฐศาสตร์การเมือง อย่างไรก็ตาม ความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าของสื่อโทรทัศน์หรือผู้บริหารสถานีโทรทัศน์ ได้มีส่วนกำหนดบทบาทการแสดงออกของผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์ในรายการข่าวอย่างไร ภายใต้ความเปลี่ยนแปลงของสังคม ในช่วงเวลาที่สังคมอยู่ในยุคของข่าวสาร และบุคลากรทางสื่อมวลชนคือ ผู้ประกาศข่าวถูกโครงสร้างต่าง ๆ โดยเฉพาะแบบแผนของการเป็นเจ้าของสื่อและการควบคุมต่าง ๆ เข้ามากำหนดบทบาทหน้าที่ในการทำงานเป็นผู้ประกาศข่าวอย่างไรบ้าง รวมทั้งระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม การแข่งขันทางการตลาดเข้ามามีส่วนในกระบวนการคัดเลือก สรรหาผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์หรือไม่อย่างไร

ทฤษฎีองค์กรสื่อสารมวลชน

Tunstall (1970) นักวิชาการที่มีความสนใจศึกษาเกี่ยวกับการทำงานขององค์กรผู้ผลิตสื่อมวลชน จากงานค้นคว้าวิจัยของเขาพบว่า ปัจจัยและองค์ประกอบต่าง ๆ ของฝ่ายผู้ผลิต เช่น เป้าหมายและการจัดองค์กร กระบวนการผลิตตัวบุคคลที่ทำงานทางด้านสื่อ การฝึกอบรมของบุคลากร ปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ทำให้ผลผลิตของสื่อมีรูปร่างหน้าตาแตกต่างกัน

นอกเหนือจากการค้นพบของ Tunstall แล้ว Mc Quial นักวิชาการด้านเศรษฐศาสตร์การเมืองได้สรุปปัจจัยที่เข้ามามีผลต่อการทำงานขององค์กรสื่อสารมวลชน ดังนี้ว่า ในแต่ละองค์กรสื่อสารมวลชนจะประกอบด้วย 2 ส่วนใหญ่ ๆ คือ

(1) องค์ประกอบภายในองค์กร ซึ่งแบ่งเป็นระบบย่อย ๆ ได้ 3 ระบบ

- 1.1 เทคโนโลยี
- 1.2 ระบบการบริหารจัดการ
- 1.3 บุคลากร

(2) องค์ประกอบแวดล้อมขององค์กร

เนื่องจากองค์กรสื่อมวลชน ถือเป็นองค์กรหนึ่งที่อยู่ภายในสถาบันสังคมอีกจำนวนมาก การทำงานขององค์กรทางด้านสื่อมวลชน จึงมีความสัมพันธ์และโยงใยกับปัจจัยแวดล้อมภายนอก และบริบททางสังคมอื่น ๆ เช่น จากการควบคุมด้านกฎหมาย การควบคุมทางด้านการเมือง การควบคุมจากเจ้าของสินค้าที่นำมาโฆษณา สถาบันต่าง ๆ ในสังคม เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม คู่แข่งขันจากสื่อมวลชนอื่น ๆ ทั้งประเภทเดียวกันและต่างประเภท รวมทั้งความคาดหวังจากผู้บริหาร

สถานีโทรทัศน์ก็นับเป็นองค์กรสื่อสารมวลชนขององค์กรหนึ่ง เป็นองค์กรที่มีขนาดใหญ่ มีพนักงานเป็นจำนวนมาก จึงมีการจัดแบ่งระบบงานออกเป็นฝ่ายต่าง ๆ ประกอบกับสถานีโทรทัศน์แต่ละแห่งล้วนมีประวัติความเป็นมาที่แตกต่างกัน รวมทั้งลักษณะการดำเนินงานของสถานีโทรทัศน์ในประเทศไทยก็แตกต่างกัน แต่อย่างไรก็ตามภายใต้กฎระเบียบ สถานีโทรทัศน์ทุกแห่งยังเป็นกรรมสิทธิ์ของรัฐ

ในกรณีของกระบวนการคัดเลือกผู้ประกาศข่าวของสถานีโทรทัศน์ จึงย่อมอยู่ภายใต้ของเงื่อนไขและปัจจัยขององค์กรทางสื่อมวลชน ที่มีองค์ประกอบภายในองค์กรเป็นตัวกำหนดการคัดเลือกบุคคลที่จะมาทำหน้าที่ประกาศข่าว ก็ย่อมแตกต่างกันตามนโยบายของแต่ละสถานีที่มีส่วนสำคัญในการกำหนดว่าสถานีโทรทัศน์เหล่านั้นจะดำเนินนโยบายต่อรายการข่าวว่าเป็นรายการประเภทใด เป็นรายการข่าวนับเป็นจุดขายก็ต้องสรรหาผู้ประกาศข่าวที่มีหน้าตาสวยงาม นุคลิกภาพดีมาดึงดูดผู้ชมให้มาดูข่าว มากกว่าที่จะหาผู้อ่านข่าวที่มีความรู้จริงทางด้านงานข่าวแต่มีหน้าตาไม่สวยงามมาเป็นผู้ประกาศข่าว

การบริหารจัดการในองค์กร โดยที่สถานีโทรทัศน์นับเป็นองค์กรสื่อสารมวลชนขนาดใหญ่ มีบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ จำนวนมาก จึงมีการแบ่งงานกันตามความรับผิดชอบ มีการกำหนดฝ่ายแผนกต่าง ๆ และมีสายการบังคับบัญชา (Command Line) ระดับต่าง ๆ ที่แตกต่างกันตามแต่ละ

สถานี หากการมอบหมายการบริหารงาน มีส่วนขึ้นตรงกับผู้บริหารสูงสุดขององค์กร ก็จะทำให้การบริหารงานเป็นไปด้วยความรวดเร็ว ในด้านของการคัดเลือกผู้ประกาศข่าวของสถานีโทรทัศน์ก็เช่นกัน ผู้บริหารสถานีถือเป็นผู้บริหารสูงสุด มักเข้าไปมีส่วนในการตัดสินใจคัดเลือกบุคคลที่จะเข้ามาทำหน้าที่เป็นผู้ประกาศข่าวอยู่บ้าง เพราะถือว่าผู้ประกาศข่าวเป็นภาพพจน์หน้าตาของสถานี

ในส่วนของเทคโนโลยีที่เป็นองค์ประกอบส่วนสุดท้ายในองค์กรสถานีโทรทัศน์ ก็มีส่วนสำคัญต่อกระบวนการคัดเลือกผู้ประกาศข่าว เพราะสถานีโทรทัศน์เป็นองค์กรสื่อสารมวลชนที่ต้องอาศัยเทคโนโลยีมาก โดยเฉพาะอุปกรณ์แต่ละชิ้นมีราคาแพง ต้องใช้ให้คุ้มค่า การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีทำให้กฎเกณฑ์ระเบียบวิธีการคัดเลือกผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์อาจเปลี่ยนแปลงไป ในอดีตที่เทคโนโลยียังไม่มีความทันสมัย ทำให้ผู้ประกาศสมัยก่อนไม่ปรากฏมาให้เห็นทางหน้าจอโทรทัศน์ การคัดเลือกผู้ประกาศข่าวจึงไม่จำเป็นต้องหาคนที่หน้าตาสวยงามหรือนุกลิดีมาเป็นผู้ประกาศข่าว เพียงแต่คัดเลือกผู้มีน้ำเสียงดี ขวนพังก์ อ่านภาษาไทยชัดเจนถูกต้องตามอักขระก็เพียงพอแล้ว แต่เมื่อเทคโนโลยีมีการพัฒนาให้ทันสมัยมากขึ้น สามารถดูกล้องที่หน้าผู้ประกาศข่าวออกอากาศได้ การคัดเลือกผู้ประกาศข่าวจึงต้องพิถีพิถันขึ้น ยังมีการรายงานข่าวถ่ายทอดสดผ่านดาวเทียมก็ยังคงหาผู้ประกาศข่าวมาทำหน้าที่ผู้รายงานข่าว ผู้ประกาศข่าวร่วม และผู้ประกาศข่าวหลัก ทำหน้าที่เชื่อมรายการ ประกอบกับปัจจุบันเทคโนโลยีของสถานีโทรทัศน์แต่ละแห่งมีการแข่งขันกันพัฒนา และยังไม่มีความเท่าเทียมกัน จึงส่งผลต่อการคัดเลือกผู้ประกาศข่าวด้วยเช่นกัน

ส่วนปัจจัยภายนอกหรือบริบททางสังคมที่ส่งผลต่อสถานีโทรทัศน์นั้น ได้แก่ การแข่งขันของสถานีโทรทัศน์ช่องต่าง ๆ การวิพากษ์วิจารณ์จากสื่อมวลชนชนิดอื่น ระบบการเมือง ระบบกฎหมาย ความคาดหวังของผู้ชมรายการข่าวในทัศนะของผู้บริหารสถานี บรรดาบริษัทโฆษณาที่นำเงินเข้ามาโฆษณาในรายการข่าว สิ่งเหล่านี้ล้วนส่งผลต่อกระบวนการคัดเลือกผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์ที่จะต้องปรับตัวให้มีความสอดคล้องกับบริบทต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในขณะนั้น ปัจจัยเหล่านี้จะใช้เป็นกรอบในการวิเคราะห์กระบวนการคัดเลือกผู้ประกาศข่าวของสถานีโทรทัศน์ว่า บริบททางสังคมเหล่านี้จะส่งผลต่อกระบวนการคัดเลือกผู้ประกาศข่าวมากน้อยอย่างไร

แนวคิดเกี่ยวกับผู้ประกาศข่าว

การนำเสนอรายการข่าวโทรทัศน์นั้น จำเป็นจะต้องใช้บุคลากรข่าว หรือที่เรียกโดยทั่วไปว่า ผู้ประกาศข่าวหรือผู้อ่านข่าว ซึ่งไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัวว่า ผู้ประกาศข่าวจะต้องมีจำนวนเท่าใด

ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับรูปแบบการนำเสนอ โดยปกติแล้วบุคลากรข่าวที่มีหน้าที่นำเสนอข่าวจะประกอบด้วย บุคคลดังต่อไปนี้

1. ผู้ประกาศข่าวหลัก (Anchorman)
2. ผู้ประกาศข่าวร่วม (Co Anchorman)
3. ผู้รายงานข่าว (News Reporter)

1.1 ผู้ประกาศข่าวหลัก (Anchorman) คือ ผู้ประกาศข่าวที่ทำหน้าที่เป็นตัวหลักในการนำเสนอข่าว ซึ่งมักถูกวางตำแหน่งให้เป็นผู้ศูนย์กลางในการนำเสนอข่าว เป็นผู้เชื่อมโยง ขันข่าว และการนำเสนอข่าวจากจุดต่าง ๆ เช่น จากรายงานข่าวนอกสถานที่ของผู้รายงานข่าว หรือผู้สื่อข่าวให้ ร้อยเรียงเป็นไปตามบทโทรทัศน์ของรายการข่าว เพื่อให้การนำเสนอข่าวร้อยเรียงเป็นอย่างราบรื่น และน่าสนใจ

หากเราจะดูความหมายของ คำว่า Anchor นั้นแปลว่าสมอเรือหรือซึ่งเป็นที่รู้จักของ สาธารณชนเป็นครั้งแรกในการประชุมเพื่อเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา เมื่อปี พ.ศ. 1952 โดยเป็นคำที่ยืมมาจากชื่อของผู้จัดการที่เข้มแข็งที่สุดของทีมงานถ่ายทอดรายการโทรทัศน์หรือ Anchorman ที่รับผิดชอบช่วงสุดท้ายของการเลือกตั้ง อย่างไรก็ตาม ตามความหมายที่แท้จริงแล้ว Anchor คือ การตำแหน่งให้คงที่ คือบุคคลที่เป็นศูนย์กลางของการบรรยายข่าว ตัวของ Anchor จริง ๆ แล้ว ไม่ได้เป็นแค่ผู้ทำหน้าที่เพียงแค่ผู้นำเสนอข่าวเท่านั้น พวกเขายังได้กลายเป็นบุคคลที่ รับผิดชอบบุคคลในข่าวไว้ทั้งหมด และเป็นบุคคลที่มีคุณค่าต่อข่าวเท่าเทียมกับบุคคลที่เขานำเสนอ ข่าวด้วย (Ivor Yorke, 1995 : 226 - 227)

อย่างไรก็ตามนิยามของผู้ประกาศข่าวหลักตามที่ได้กล่าวมานั้น เป็นคำศัพท์ที่มาจากสถานี โทรทัศน์ในสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีสถานีโทรทัศน์ทั้งระดับชาติ สถานีเครือข่าย และสถานีโทรทัศน์ ท้องถิ่นเป็นจำนวนมาก บางครั้งผู้ประกาศข่าวหลักของสถานีโทรทัศน์ระดับท้องถิ่น อาจจะเป็น บุคคลที่ต้องทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยการข่าว หรือบางครั้งต้องทำหน้าที่เป็นบรรณาธิการข่าว ที่คอยส่ง งานมอบหมายข่าวให้กับผู้สื่อข่าวอีกด้วย (Ray White, 1990 : 33)

นอกจากนี้ผู้ประกาศข่าวหลักจะต้องมีความสามารถในการพูดบรรยายเหตุการณ์ข่าวโดย ไม่ต้องมีสคริปต์ข่าว นับว่าเป็นการแสดงให้เห็นถึงภูมิรู้ หรือปุมหลังของข่าว อันแสดงให้เห็นถึงว่า

จะต้องเป็นผู้มีประสบการณ์ในงานข่าวที่คว่ำหวอดมานานหลายปี ผู้ประกาศข่าวหลักจึงอาจเป็นบุคคลที่ไม่ต้องมีหน้าตาสวยงามหรือหล่อเหลา แต่ควรจะมีคุณวุฒิ มีความน่าเชื่อถือมากกว่า

คุณสมบัติของผู้ประกาศข่าวหลัก

จากคำนิยามของผู้ประกาศข่าวหลัก ตามแนวคิดของ เรย์ไวท์ และบรรดาผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์ที่มีชื่อเสียงในประเทศไทย 6 ช่อง ต่างมีความเห็นสอดคล้องกันในแง่ที่ว่า ผู้ประกาศข่าวหลักจะต้องเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในงานข่าวอย่างคว่ำหวอดมานานหลายปี และมีหน้าที่ในกองบรรณาธิการ โดยจะต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางรายการเสนอข่าว การเป็นผู้สัมภาษณ์บุคคลในรายการข่าว เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม สามารถสรุปคุณสมบัติเด่นของผู้ประกาศข่าวหลักโดยเรียงตามความสำคัญได้ดังต่อไปนี้

1. จะต้องมีความรอบรู้ ความชำนาญ และประสบการณ์ในงานข่าวเป็นอย่างดี หรืออาจจะเคยเป็นผู้สื่อข่าวมาก่อน จนได้เข้าได้ขึ้นมาเป็นผู้ประกาศข่าว ซึ่งนอกเหนือความรู้ในงานข่าว ผู้ประกาศข่าวหลักจะต้องมีความรู้ในเรื่องทั่ว ๆ ไป เป็นอย่างดีอีกด้วย
2. จะต้องมีความคิดดี มีความน่าเชื่อถือ ซึ่งเกิดจากความรอบรู้ ความมีประสบการณ์ในการทำงานข่าวหรือถูกฝึกกับข่าวมานาน จนผู้ชมเห็นผลงานและเกิดความเชื่อถือในผู้ประกาศข่าวคนนั้น นอกจากการมีบุคลิกดีแล้ว จะต้องเป็นบุคคลที่อารมณ์ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส สามารถทำให้ผู้ชมเกิดความเชื่อมั่นเองในการนำเสนอข่าว ด้วยท่าทางที่อบอุ่น เป็นมิตร
3. จะต้องมีความสามารถในการพูดบรรยายสด ๆ โดยไม่ต้องมีสคริปต์ ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่ผู้ประกาศข่าวหลักจะต้องแสดงความสามารถในการพูดไม่ให้ติดขัด และต้องมีเนื้อหาสาระที่แสดงภูมิรู้ โดยเฉพาะต่อหน้ากล้องโทรทัศน์ จะต้องไม่มีความประหม่า การใช้ภาษาในการพูดก็ต้องชัดเจน เข้าใจง่าย
4. ต้องมีความสามารถในการสัมภาษณ์ ดังคำถาม กับแขกที่รับเชิญมาออกรายการข่าวหรือบุคคลในข่าว หรือกับผู้รายงานข่าว ผู้สื่อข่าวที่อาจจะต้องสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์หรือการถ่ายทอดสด โดยจะต้องตั้งคำถามได้ตอบให้อยู่ในประเด็นที่ผู้ชมสนใจอยากรู้ ซึ่งผู้ประกาศข่าวหลัก

ที่จะมีความเชี่ยวชาญดังกล่าวได้ ก็ขึ้นอยู่กับประสบการณ์และความรู้พื้นฐานในเรื่องราวที่จะสัมภาษณ์ เป็นอย่างดี

5. จะต้องมีความสามารถในการเขียนข่าว หรือแก้ไขข่าว กรณีที่ผู้สื่อข่าวเขียนมาผิดพลาด หากพบความผิดพลาดของสคริปต์ข่าวกระทันหันก็สามารดใช้ไหวพริบแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าไป ได้ โดยที่ผู้ชมไม่รู้สึกว่าเกิดความผิดพลาดขึ้นแม้แต่น้อย

นอกจากคุณสมบัติต่าง ๆ ของผู้ประกาศข่าวหลักที่ได้กล่าวมาข้างต้นแล้ว อีเวอร์ ยอร์ค (1995 : 226) ยังได้ระบุถึงคุณสมบัติเพิ่มเติมของผู้ประกาศข่าวหลักอีกว่า ในส่วนคุณสมบัติอื่น ๆ ที่จำเป็นสำหรับผู้ประกาศข่าวหลักนั้น ก็คือ การปรากฏตัวหน้าจอโทรทัศน์ด้วยท่าทางที่มีอำนาจ หมายถึง การวางตัวให้ดูดี การเลือกใช้คำพูดที่ชัดเจน การไม่เลือกใช้คำพูดหรือท่าทางบางอย่างที่ใช้ติดเป็นนิสัย และความสามารถที่จะรักษาความสงบเยือกเย็นไว้ได้เมื่อสิ่งต่าง ๆ บางครั้งเกิดความผิดพลาดไปจากแนวทางที่วางไว้ อันเป็นความสามารถพิเศษ ของการนำเสนอข่าว และคุณสมบัติที่ดูเหมือนจะโดดเด่นที่สุดที่ดูในจำนวนคุณสมบัติทั้งหมด ที่จะนำไปใช้กับงานข่าวโทรทัศน์ได้นั้น คือ การนำเสนอข่าวที่ต้องมีความน่าเชื่อถือว่าเขาเป็นผู้รู้จริงเกี่ยวกับข่าวที่กองบรรณาธิการเป็นผู้นำเสนอทั้งหมด ทั้งนี้ผู้ประกาศข่าวหลักดังกล่าวจะต้องเป็นผู้ที่มีทักษะที่พิเศษบางประการ ทั้งในการนำเสนอข่าวและการออกเสียงที่นุ่มนวล รื่นหู นอกจากนี้ สำหรับผู้ชมผู้ประกาศข่าวหลักที่มีคุณสมบัติดังกล่าวจะเป็นผู้ที่คนดูรู้สึกคุ้นเคย และให้การยอมรับเป็นแฟนติดตามดูข่าวที่พวกเขาแนะนำเสนออย่างไม่เสื่อมคลาย อีเวอร์ ยอร์ค ยังกล่าวอีกว่า ในอนาคตบรรดาผู้ประกาศข่าวหลักที่ไม่เคยผ่านการเป็นนักหนังสือพิมพ์ หรือผู้สื่อข่าวมาก่อนใกล้จะสูญพันธุ์เต็มที ทั้งนี้เพราะปัจจุบันด้วยความก้าวหน้าทางเทคนิคโทรทัศน์ การสามารถส่งสัญญาณภาพและเสียงสดจากสถานที่ต่าง ๆ มายังห้องส่ง รวมทั้งการนำเสนอ การสัมภาษณ์บุคคลที่ต้องมีการตอบโต้ทันควัน จึงจำเป็นที่จะต้องหาผู้ประกาศข่าวหลักที่มีความรู้ ความชำนาญทางด้านงานข่าวรอบด้าน ซึ่งเขาคิดว่ามีคนอยู่เพียงจำนวนน้อยเท่านั้นที่จะสามารถทำได้ เว้นแต่ผู้ที่มีความเป็นมืออาชีพจริง ๆ

หน้าที่และความรับผิดชอบผู้ประกาศข่าวหลัก

หน้าที่ของผู้ประกาศข่าวหลัก นอกเหนือจากการรับผิดชอบในการอ่านข่าวการนำเสนอข่าว โดยทั่วไปเช่นเดียวกับผู้ประกาศข่าวทั้งหลายแล้ว Hyde ยังได้ระบุถึงหน้าที่ของผู้ประกาศข่าวหลักไว้เพิ่มเติม ดังนี้ว่า

1. จะต้องเป็นผู้มีส่วนในการเขียนข่าว ประมาณร้อยละ 25 - 50 ในข่าวที่ต้องอ่านออกอากาศ
2. จะเป็นผู้รายงานข่าวในข่าวบางเรื่องที่อยู่ในความสนใจ
3. จะต้องเตรียมจัดทำสตูปีตารคดีข่าวในบางสถานการณ์
4. จะต้องทำงานร่วมกับผู้ประกาศข่าวร่วม (co-anchor) เช่น ผู้นำเสนอข่าวกีฬา ข่าวพยากรณ์อากาศ ให้อินโฟ
5. จะต้องเตรียมที่จะหาข่าวมาออกอากาศเป็นประจำทุกวัน หรือใน 5 วันต่อสัปดาห์
6. จะต้องเข้าร่วมประชุมกับผู้อำนวยการข่าว เพื่อที่จะตกลงถึงประเด็น การกำหนดประเด็นข่าว และเรื่องที่น่าสนใจ เพื่อที่จะใช้รายงานข่าว นำเสนอต่อผู้ชม

นอกจากนี้ผู้ประกาศข่าวหลักก็จะต้องทำงานร่วมกับวัตถุดิบจากหลายแหล่ง เช่นกับผู้รายงานข่าวในเหตุการณ์ ผู้เขียนข่าว ผู้สื่อข่าว ถึงแม้ในที่สุดผู้ที่ตัดสินใจจะนำข่าวเรื่องใดมา จัดทำเป็นรายงานออกอากาศจะเป็นหน้าที่ของผู้อำนวยการข่าวหรือผู้ผลิตข่าว แต่ผู้ประกาศข่าวหลักจะต้องไปมีส่วนร่วมอย่างใกล้ชิดในทุกขั้นตอนของการจัดเตรียมข่าวที่จะออกอากาศ ซึ่งการที่ผู้ประกาศข่าวหลักได้เข้าไปมีส่วนร่วมทุกขั้นตอนในการจัดเตรียมที่จะนำเสนอข่าวออกอากาศ นั้นถือเป็นความจำเป็นที่จะทำให้ผู้ประกาศข่าวหลักเป็นผู้ทำงานข่าวด้านกระจายเสียงโดยแท้จริง นอกจากนี้ผู้ประกาศข่าวหลัก ยังต้องเรียนรู้ที่จะทำงานร่วมกับทีมงานด้านการผลิตข่าวอีกหลายคน และจะต้องเผชิญกับภาวะที่บทข่าวจะถูกเปลี่ยนแปลงแก้ไขจนนาทีสุดท้าย ซึ่งบางครั้งตัวผู้ประกาศข่าวหลักอาจจะไม่มีโอกาสได้เห็นกับสคริปต์ข่าวก่อนการออกอากาศเลยก็ตาม นั้นหมายความว่า ทุกอย่างจะห่อหุ้มให้ผู้ประกาศข่าวหลักกลายเป็นมืออาชีพที่น่าภูมิใจ

ในการปฏิบัติหน้าที่ผู้ประกาศข่าวหลักแต่ละวัน ผู้ประกาศข่าวหลักจะต้องเข้าร่วมกับกองบรรณาธิการข่าว เพื่อที่ตกลงและกำหนดประเด็นข่าวหรือเรื่องราวที่สำคัญในวันนั้น ๆ โดยผู้ประกาศข่าวหลักจะเป็นผู้เขียนข้อความ โปรยหัวของแต่ละข่าว โดยเฉพาะบรรดาสตูป่าข่าวที่ผู้สื่อข่าวได้ผลิตลงเสียงคัดต่อภาพไว้เสร็จเรียบร้อยแล้ว รวมทั้งการพูดคุยรายการ การพูดคุยเชื่อมรายการ เพื่อเกริ่นนำเข้าสู่ข่าวสำคัญ ข่าวเด่นประจำวัน ให้น่าสนใจ และนำติดตามด้วย

นอกเหนือจากที่ Hyde ได้ระบุถึงหน้าที่ต่าง ๆ ของผู้ประกาศข่าวหลักที่สำคัญแล้ว Ray White (1990 : 32) ยังได้กล่าวถึงบทบาทและหน้าที่ของผู้ประกาศข่าวหลักไว้เพิ่มเติมด้วยว่า ผู้ประกาศข่าวหลักส่วนใหญ่ จะช่วยในการจัดทำสคริปต์ข่าวสำหรับออกอากาศ นอกจากนี้จะต้อง

จัดทำหัวข้อข่าวที่น่าสนใจออกอากาศเพื่อแนะนำให้ผู้ชมได้ติดตามรายละเอียดในข่าวภาคค่ำ และผู้ประกาศข่าวหลักจะต้องทำงานอย่างใกล้ชิดด้วย ผู้รายงานข่าวสดจากนอกสถานี

ในสถานีโทรทัศน์ส่วนใหญ่ของสหรัฐอเมริกา นั้น โดยปรกติแล้ว ผู้ประกาศข่าวหลักจะต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำข่าว ตั้งแต่ต้นจนกระทั่งการออกอากาศ โดยเฉพาะในสถานีโทรทัศน์ขนาดเล็กหรือขนาดกลางด้วยแล้ว ผู้ประกาศข่าวหลักจะต้องเป็นทั้งผู้สื่อข่าว คนเขียนข่าว และผู้ผลิตข่าว ตัดต่อเทปข่าวด้วย นอกจากนี้ ผู้ประกาศข่าวหลักยังอาจทำหน้าที่ในตำแหน่งผู้อำนวยการข่าวและเป็นบรรณาธิการข่าวที่คอยสั่งงาน มอบหมายการทำข่าวด้วยตนเองด้วย แต่ในสถานีโทรทัศน์ขนาดใหญ่ นั้นผู้ประกาศข่าวหลักเพียงแต่เข้าไปมีส่วนช่วยเขียนข่าวในการออกอากาศ ซึ่งเป็นกฎเกณฑ์โดยทั่วไปอยู่แล้ว แต่ผู้ประกาศข่าวหลักก็มีข้อจำกัดในความคิดชอบอยู่พอสมควร ไม่เหมือนกับสถานีโทรทัศน์ขนาดเล็ก

นอกจากนั้นผู้ประกาศข่าวหลักจะต้องมีส่วนร่วมกับการกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานี ทั้งนี้เพราะความตระหนักในความเป็นสถานีโทรทัศน์ที่อยู่ในท้องถิ่น และประการสำคัญผู้ประกาศข่าวหลักส่วนใหญ่จะมาจาก ผู้สื่อข่าวระดับต่าง ๆ ที่อยู่ในฝ่ายข่าว นับว่าการเป็นผู้สื่อข่าวถือว่าเป็นประตูไปสู่ความเป็นผู้ประกาศข่าวหลักก็ว่าได้

1.2 ผู้ประกาศข่าวร่วม (co-anchor) คือ ผู้ประกาศข่าวที่ทำหน้าที่สลับกับผู้ประกาศข่าวหลัก ในการช่วยร้อยเรียงเชื่อมโยง การนำเสนอข่าวให้เป็นไปอย่างราบรื่น ในกรณีของผู้ประกาศข่าวร่วม อาจจะได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ให้รับฝึชชอบ นำเสนอข่าวในแต่ละช่วงเวลา หรือจบแต่ละหมวดหมู่ของข่าวก็ได้ เช่น รับผิดชอบช่วงการนำเสนอข่าวกีฬา ข่าวพยากรณ์อากาศ ข่าวบันเทิง ช่วงสังคมนิทัศน์วัฒนธรรม หรือ ข่าวต่างประเทศ เป็นต้น

คุณสมบัติของผู้ประกาศข่าวร่วมหรือผู้นำเสนอข่าว

จากคำนิยามของผู้ประกาศข่าวหรือผู้นำเสนอข่าว ตามแนวคิดของเรย์ ไวท์ และอดีตผู้ประกาศข่าวในประเทศไทย ต่างมีความเห็นสอดคล้องกันในแง่ที่ว่าคุณสมบัติที่สำคัญของผู้ประกาศข่าวร่วม หรือผู้นำเสนอข่าว จะต้องเป็นผู้ที่มีรูปร่างหน้าตาสวยสะดุดตา หรือถ้าเป็นผู้ชายต้องดูหล่อเหลา มีบุคลิกภาพที่ออกอากาศแล้วดูดี มีเสน่ห์ดึงดูดใจผู้ชม สามารถอ่านออกเสียงภาษาไทยได้อย่างถูกต้องตามอักขระวรรคตอน และมีน้ำเสียงนุ่มนวลชวนฟัง ซึ่งสามารถสรุปรายละเอียดตามคุณลักษณะที่สำคัญของผู้นำเสนอข่าวได้ ตามลำดับดังต่อไปนี้

1. จะต้องเป็นผู้ที่มีรูปร่างหน้าตา สวยงามดูดี (Good Looks) โดยไม่จำเป็นว่าจะต้องเป็นคนสวยหรือหล่อแบบดารารายบุคคล เพราะสามารถเสริมแต่งกลบเกลื่อนอำพรางลักษณะด้อยได้ ขอให้เป็นผู้ที่เมื่อปรากฏภาพบนจอโทรทัศน์แล้วออกมาดูดี ซึ่งคุณสมบัติข้อนี้ เรย์ ไวท์ (Ray White) และกิดดี สิงหาปัด หัวหน้าผู้ประกาศข่าวสถานีโทรทัศน์ไอทีวี มีความเห็นสอดคล้องกันว่าควรเป็นคุณสมบัติที่สำคัญของผู้นำเสนอข่าว เนื่องจากโทรทัศน์เป็นสิ่งที่ผู้ชมมองเห็นภาพได้จากรูปร่างหน้าตาที่ปรากฏ (Appearance) จึงเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างมากสำหรับผู้มีอาชีพเป็นผู้ประกาศข่าว

จากคุณสมบัติในข้อนี้ของผู้ประกาศข่าวร่วมหรือผู้นำเสนอข่าวตามสถานีโทรทัศน์ในประเทศไทย จะเห็นได้ว่าสถานีโทรทัศน์แทบทุกแห่งมักจะคัดเลือกคนที่มีรูปร่างหน้าตาสวยงามดูดีมาทำหน้าที่เป็นผู้นำเสนอข่าว โดยเฉพาะสถานีโทรทัศน์ที่ดำเนินนโยบายธุรกิจแสวงหาผลกำไร และเน้นในการนำเสนอความบันเทิงเป็นหลัก เช่น สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 และสถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 7 มีผู้นำเสนอข่าวที่มีรูปร่างหน้าตาสวยงาม เป็นจำนวนมาก อาทิ นิธิพร มั่นนาค, จินดารัตน์ เจริญชัยชนะ, พรหมพร ยูวะเวส, ศาธิต กรีกุล, สุทธิพงศ์ ทัดพิทักษ์กุล จากช่อง 3 สุภรัตน์ นาคบุญญา, นิราวัฒน์ พาณิชย์รุ่งเรือง, อินทิรา แดงจำรูญ, สัตตคมล วรกุล เป็นต้น

2. จะต้องเป็นผู้ที่อ่านออกเสียงภาษาไทยอย่างถูกต้องชัดเจน ตามอักขระและวรรณยุกต์ ประกอบกับมีน้ำเสียงนุ่มนวลชวนฟัง ซึ่งคุณสมบัติในข้อนี้สอดคล้องกับความเห็นของประพจน์ ศาครบุตร อดีตผู้ประกาศข่าวสถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 และผู้มีประสบการณ์ด้านการอ่านข่าวมาเกือบ 50 ปี ได้กล่าวถึงคุณสมบัติของผู้ที่จะเป็นผู้ประกาศข่าวในอันดับแรกว่าจะต้องมีเสียงดี เนื่องจากประพจน์ ศาครบุตร เป็นข้าราชการในสังกัดกรมประชาสัมพันธ์ที่เริ่มมีชีวิตการทำงาน จากสถานีวิทยุแห่งประเทศไทยมาก่อนที่จะอ่านข่าวโทรทัศน์ จึงเห็นว่า คุณสมบัติเรื่องเสียงมีความสำคัญต่ออาชีพผู้ประกาศข่าวไม่น้อย เช่นเดียวกับคันสนีย์ นาคพงษ์ ผู้ประกาศข่าวของสถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 7 และอภิญา เจริญวงศ์ อดีตผู้ประกาศข่าวของสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 ที่ให้ความสำคัญกับคุณสมบัติเรื่องการออกเสียงของผู้นำเสนอข่าวเช่นกัน ว่า จะต้องพูดจาชัดเจน ต้องใช้ภาษาให้ถูกต้อง เพราะคนที่ทำหน้าที่นี้ต้องเป็นแบบอย่างที่ดีและการออกเสียงภาษาไทย ถือว่ามีความสำคัญสำหรับการอ่านข่าว เพราะการอ่านออกเสียงภาษาไทยชัดเจน จะมีช่วยทำให้เกิดความน่าเชื่อถือได้

3. จะต้องเป็นผู้มีบุคลิกภาพดูดี น่าเชื่อถือ ซึ่งถึงแม้หน้าตาและน้ำเสียงจะเป็นสิ่งแรกที่ดึงดูดความสนใจของผู้ชมรายการข่าว แต่ทั้งรูปร่างหน้าตา อาจมีข้อบกพร่องหากผู้ประกาศข่าวคนนั้น

ไม่มีความน่าเชื่อถือ ซึ่งถือเป็นปัจจัยที่สำคัญมากที่สุดปัจจัยหนึ่ง เพราะถึงแม้ผู้ประกาศข่าวไม่ได้เป็นคนสวย ไม่มีน้ำเสียงชวนฟัง แต่น้ำเสียงที่อ่านข่าวออกเสียงชัดเจน กลมกลืนไปกับเหตุการณ์ที่กำลังอ่านอยู่ และบุคลิกที่แสดงออกด้วยท่าทีที่ไม่หยุดหยิ่ง ก็จะทำให้คนดูเกิดความเชื่อถือในข่าวที่กำลังนำเสนออยู่

4. จะต้องฉลาด มีไหวพริบดี และจะต้องมีความรู้ทางด้านข่าวที่ตัวเองนำเสนอด้วย คุณสมบัติข้อนี้ หมายถึง ผู้ประกาศข่าวจะต้องสามารถอ่านข่าวให้ผู้ชมเข้าใจ โดยตัวผู้ประกาศเองต้องมีความเข้าใจในเรื่องหรือข่าวที่ตัวเองอ่านด้วย ไม่ว่าจะเป็นเนื้อหาข่าวที่อ่าน การอ่านชื่อหรือคำในภาษาต่างประเทศ ต้องอ่านได้อย่างถูกต้อง เพราะผู้ประกาศข่าว คือ ผู้กำลังนำเสนอข่าว ไม่ใช่การอ่านข่าว (กิตติมา ณ ถลาง) ซึ่งสอดคล้องกับ กิตติ ถึงหาปัด หัวหน้าผู้ประกาศข่าวสถานีโทรทัศน์ ไอทีวี ได้กล่าวถึงคุณสมบัติที่ดีของผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์ว่า การเป็นคน present ข่าวจะต้องมีความรอบรู้เรื่องข่าวอย่างดีมาก ๆ ต้องมากกว่าผู้สื่อข่าวด้วยซ้ำ เพราะผู้ประกาศข่าวต้องอ่านข่าวจากทุกสายข่าว จึงต้องมีความรู้หลายเรื่อง แต่อาจจะไม่ต้องรู้ลึกทั้งหมด โดยเฉพาะจะต้องมีไหวพริบในการแก้ไขสคริปต์เมื่อผู้สื่อข่าวเขียนมาผิด นอกจากนี้ยังตรงกับคุณสมบัติที่ดีของผู้ประกาศข่าวตามที่เสนอของ Bruce Lewis ที่ระบุว่า ผู้ประกาศควรมีความเฉลียวฉลาด สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้

5. จะต้องสามารถทำหน้าที่ภายใต้ความกดดัน รวมทั้งสามารถทำงานเข้ากับผู้อื่นได้ ภายใต้การทำงานข่าวย่อมมีความเปลี่ยนแปลงไม่แน่นอนเกิดขึ้น ประกอบกับข่าวที่เกิดขึ้น ไม่สามารถเลือกเวลาเกิดได้ อีกทั้งการนำเสนอรายการข่าวมีเวลาที่แน่นอน ดังนั้นเมื่อสถานีต้องรับนำเสนอข่าวด่วน ผู้ประกาศจะต้องสามารถทำหน้าที่ภายใต้ข้อจำกัดและแรงกดดันต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นความรีบเร่ง การแก้ไขบทข่าว จนนาทีสุดท้ายก่อนการออกอากาศ หรือการพูดบรรยายโดยไม่มีสคริปต์ นับเป็นคุณสมบัติสำคัญเช่นกัน ส่วนการทำงานร่วมกับผู้อื่นนั้นหมายถึงการทำงานข่าว โทรทัศน์ที่ต้องอาศัยการทำงานเป็นทีม ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ จำนวนมาก โดยเฉพาะในห้องออกอากาศที่ต้องมีทั้งผู้กำกับรายการ ผู้กำกับเวที ช่างกล้อง ช่างเสียง ช่างแสง รวมทั้งผู้ประกาศข่าวหลัก และผู้นำเสนอข่าวคนอื่น ๆ ซึ่งผู้ประกาศข่าวจะต้องทำงานร่วมกับบุคคลเหล่านี้ให้สำเร็จ ลุล่วงไปด้วยดี

อย่างไรก็ตามคุณสมบัติของผู้นำเสนอข่าวที่ได้กล่าวมาข้างต้น นับเป็นคุณสมบัติที่สำคัญ ซึ่งส่วนใหญ่จะคล้ายกับแนวคิดของนักวิชาการด้านข่าวโทรทัศน์หลาย ๆ คน ไม่ว่าจะเป็น Ray White หรือ Bruce Lewis และยังคงสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องคุณสมบัติในเรื่องรูปร่างหน้าตา และ

บุคลิกภาพ ว่าจะต้องดูดี ถึงจุดผู้ชม มีความเหมาะสมในการแต่งกาย ไม่ว่าจะเป็นเสื้อผ้า เครื่องประดับ ทรงผม การแต่งหน้า และความเชื่อมั่นในตัวเอง

1.3 ผู้รายงานข่าว (News Reporter) คือ บุคคลที่ทำหน้าที่ออกไปจัดทำข่าวหรือรายงานนอกสถานที่ โดยส่งภาพและเสียงกลับมายังห้องส่งเพื่อออกอากาศ โดยผู้รายงานข่าวมักจะปรากฏตัวรายงานเรื่องราวของคนตามสถานที่ของเหตุการณ์ที่เป็นข่าว อาจจะโดยการอ่านคำบรรยายข่าวด้วยตนเอง ทั้งนี้อาจจะมีการสัมภาษณ์บุคคลในเหตุการณ์ข่าวด้วยตนเอง หรือประสานให้ผู้ประกาศข่าวหลักเป็นคนสัมภาษณ์ก็ได้ โดยผู้รายงานข่าว อาจจะเป็นผู้สื่อข่าวหรือผู้ประกาศข่าวของสถานีก็ได้ (Ray White, 1995)

แต่ตามคำนิยามของ Stuart W. Hyde 1995 เรียกผู้รายงานข่าวว่า ผู้สื่อข่าวในสถานที่ (field reporters) หรือผู้สื่อข่าวที่ได้รับมอบหมายให้รายงานข่าวเรื่องทั่ว ๆ ไป (general - assignment reporters) หรือจะเรียกว่า ผู้สื่อข่าวเพียงอย่างเดียว ซึ่งผู้สื่อข่าวหรือบุคคลที่สถานีโทรทัศน์อยู่ห่างไกลออกไปก็จะเรียกว่า นักข่าว (correspondents) และบางครั้งก็จะเรียกว่า ผู้สื่อข่าวพิเศษเฉพาะด้าน (special - assignment reporter) ซึ่งผู้สื่อข่าวประเภทนี้ มักจะได้รับมอบหมายให้จัดทำข่าวเฉพาะด้าน เช่น ข่าวอาชญากรรม การเมือง เศรษฐกิจ เป็นต้น

คุณสมบัติของผู้รายงานข่าว

จากคำนิยามและบทบาทของผู้รายงานข่าว ตามแนวคิดของ Ray White และ Stuart W. Hyde ประกอบกับแนวคิดของผู้รายงานข่าวของสถานีโทรทัศน์ไทย พบว่ามีความสอดคล้องกันในคุณสมบัติและบทบาทหลาย ๆ ด้าน เช่น เรื่องของความเป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจ และมีประสบการณ์ในข่าว หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นอย่างดี และมีความสามารถในการนำเสนอ บอกเล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว ทันเหตุการณ์ ให้เป็นไปอย่างน่าสนใจและติดตาม

1. จะต้องมีความรอบรู้ และรู้จริงเกี่ยวกับเรื่องที่รายงานข่าวเป็นอย่างดี นั่นหมายความว่า จะต้องเป็นผู้มีความชำนาญและประสบการณ์ในการทำข่าวดังกล่าวมาพอสมควร โดยจะต้องขวนขวายอ่านหนังสือเพื่อหาข้อมูล เกี่ยวกับเรื่องของตัวเองจะออกไปรายงานในทุก ๆ ด้าน และจะต้องรู้จักกับแหล่งข่าวและผู้ที่จะให้ข้อมูล รายละเอียดของข่าวเป็นอย่างดีด้วย

2. จะต้องมีความสามารถในการสรุปประเด็นข่าว เรื่องราว หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงที่มีความเคลื่อนไหว เปลี่ยนแปลงไปอย่างไร ความสามารถที่จะสรุปประเด็น และติดตามความคืบหน้าของข่าวนี้จะเกิดจากการที่ได้ฝึกฝนในการเขียนข่าว ทำข่าวมาก่อน

3. จะต้องเป็นบุคคลที่มีความสังเกตรายละเอียดรอบ ๆ ตัว หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งอารมณ์และบรรยากาศของผู้ชมที่อยู่รอบ ๆ เหตุการณ์รายงานข่าว แต่ทั้งนี้จะต้องไม่แสดงความคิดเห็นส่วนตัว หรืออารมณ์ไปในรายงานด้วย นั่นหมายถึงจะต้องเป็นผู้ที่ควบคุมอารมณ์และความตื่นเต้น ไม่ให้ประหม่าในการรายงานข่าว

4. มีความสามารถในการพูด โดยไม่ต้องมีสคริปต์ (Ad-Libbing) เนื่องจากสถานการณ์และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น สามารถเปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา จึงไม่สามารถจะเขียนบทข่าวไว้ก่อนการรายงานได้ ผู้รายงานข่าวจึงต้องสามารถที่จะพูดหรือบรรยายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยทันทีทันใดให้ผู้ชมได้ทราบ ทั้ง ๆ ที่เห็นภาพเหตุการณ์นั้นไปพร้อม ๆ กับผู้ชม ซึ่งคุณสมบัติดังกล่าวผู้รายงานข่าวจะต้องเรียงลำดับคำพูด ใช้ภาษาให้ถูกต้อง สามารถเข้าใจได้ง่าย ไม่เป็นคำพูดที่ทางการหรือเป็นกันเองจนเกินไป

5. จะต้องเป็นผู้มีความสามารถในการใช้เสียงเป็นอย่างดี การรายงานข่าวมิใช่การอ่านหรือพูดตามสคริปต์ที่เตรียมมา แต่จะต้องใช้เสียงในการรายงานหรือบอกเล่าเรื่องราวอย่างมีพลัง โดยเฉพาะในเหตุการณ์ที่กำลังอยู่ในภาวะวิกฤต ดึงเครียด เพื่อให้ผู้ชมเข้าใจและเร้าใจไปกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และจะได้ติดตามการรายงานข่าวอย่างต่อเนื่อง

6. จะต้องสามารถสัมภาษณ์บุคคลในเหตุการณ์ ในประเด็นการนำเสนอข่าว หรือบรรดาเจ้าหน้าที่ ผู้เชี่ยวชาญต่าง ๆ ซึ่งหมายถึงจะต้องรู้จักตั้งคำถาม และหาคำตอบที่ประชาชนอยากทราบในการรายงานข่าวนั้น ๆ ภายใต้เวลาการนำเสนอที่จำกัด

7. สามารถทำงานภายใต้ความกดดันต่าง ๆ ได้ ไม่ว่าจะเป็นเวลาการผลิต และรายงานข่าวที่กำหนดให้จำกัด การติดตามสถานการณ์เหตุการณ์ เพื่อหาข้อมูลเจาะลึกมานำเสนอ การสรุปหรือจับประเด็นของเหตุการณ์ เพื่อนำเสนอภายใต้ความเร่งรีบในการคิด และเขียน เพื่อจะรายงานข่าว รวมทั้งการทำงานร่วมกับผู้อื่น เช่น เจ้าหน้าที่ฝ่ายเทคนิค ช่างกล้อง และผู้ประกาศข่าวหลักในห้องส่งของสถานี ที่จะต้องเชื่อมโยงการนำเสนอข่าวเข้าด้วยกัน

8. การปรากฏตัวทางหน้าจอโทรทัศน์ มีความน่าเป็นที่ผู้รายงานข่าว จะต้องแสดงความรอบรู้และความน่าเชื่อถือ ดังนั้นควรจะต้องเป็นผู้ที่รู้จักแต่งกาย ทั้งเสื้อผ้า ทรงผม ใบหน้าให้ดูดีเหมาะสม และเป็นที่น่าเชื่อถือ

หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้รายงานข่าว

1. ก่อนออกเดินทางไปรายงานข่าวจะต้องพูดคุย ชักซ้อมประเด็นกับบรรณาธิการข่าว เพื่อวางแผนการรายงานข่าว และการส่งสัญญาณภาพและเสียงกลับมาออกอากาศยังสถานี
2. ผู้รายงานข่าวจะต้องเตรียมหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ข่าวในเรื่องนั้นไว้ให้พร้อม และจะต้องเขียนสคริปต์ที่จะนำเสนอด้วยตนเอง โดยอาศัยการเล่ามากกว่าการอ่านให้ผู้ชมฟัง
3. ผู้รายงานข่าวจะต้องรายงานข่าวด้วยการพูดหรือเล่าข่าวที่เกิดขึ้นให้ทันท่วงที ทั้งนี้ อาจจะต้องพูดหรือบรรยาย โดยไม่มีสคริปต์ข่าว กรณีมีเหตุการณ์ด่วนที่สำคัญเกิดขึ้น
4. ผู้รายงานข่าวต้องรายงานความคืบหน้าของสถานการณ์มาให้ทราบทุกกระแยะ และพยายามบอกถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อสาธารณชน ด้วยคำพูดที่เข้าใจง่าย ๆ
5. ผู้รายงานข่าวต้องตระหนักถึงความร่วมมือ ระหว่างการนำเสนอภาพเหตุการณ์กับผลเสียหายที่อาจเกิดตามมา กรณีที่ข่าวหรือสถานการณ์บางอย่างเป็นผลประโยชน์ต่อประชาชน หรือความมั่นคงปลอดภัยของประชาชน เช่น กรณี การรายงานสดเหตุการณ์นักศึกษาพม่าบุกยึดสถานทูตพม่า ประจำประเทศไทย เป็นต้น
6. ผู้รายงานข่าวจะต้องเป็นผู้สัมภาษณ์บุคคลในเหตุการณ์ โดยจะเลือกสรรคำถามที่ตรงจุด ตรงประเด็น ไม่เยิ่นเย้อ เพียง 2 - 3 คำถามเท่านั้น และจะต้องควบคุมเวลาการรายงานข่าวให้อยู่ในเวลาที่จำกัด ช่วงละ ไม่เกิน 3 นาที
7. จะต้องทำงานประสานกับเจ้าหน้าที่ทุกคนอย่างใกล้ชิด และจะต้องมีสมาธิในการรายงานข่าวหรือเหตุการณ์ แม้ว่าสภาพแวดล้อมของสถานที่เกิดเหตุการณ์จะมีความซุญมนวุ่นวายเกิดขึ้น นอกจากนี้จะต้องประสานกับผู้ประกาศข่าวหลัก ในการสรุปประเด็นความคืบหน้า หรือเบื้องหลังที่สำคัญ ๆ ของสถานการณ์ข่าวให้กับผู้ประกาศข่าวหลักได้ทราบด้วย เพื่อที่จะทำให้การเชื่อมโยงการรายงานข่าวเป็น ไปอย่างน่าสนใจ ติดตาม และรื่นไหล

สำหรับแนวคิดเกี่ยวกับผู้ประกาศข่าว ผู้วิจัยจะใช้เป็นกรอบในการจัดแบ่งประเภทผู้ประกาศข่าวสถานีโทรทัศน์ช่องต่าง ๆ ว่า บุคลากรข่าวที่ทำหน้าที่ในการนำเสนอข่าว มีลักษณะเข้าข่ายผู้ประกาศข่าวประเภทใด และเพื่อนำมาจัดแบ่งสัดส่วนของผู้ประกาศข่าวแต่ละประเภทว่ามีจำนวนมากน้อยเท่าใด ทั้งนี้เพื่อที่จะได้ทำความเข้าใจถึงภาพรวมของผู้ประกาศข่าวจากสถานีโทรทัศน์แต่ละช่องอย่างถ่องแท้ต่อไป

แนวคิดเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์

John Hichock (1991) ได้กำหนดแนวคิดเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์ที่พึงปฏิบัติดังนี้

1. **มีสมาธิ (Concentrate)** เป็นสิ่งสำคัญของคนที่ทำงานโทรทัศน์และวิทยุที่จะต้องแยกประสาทได้ นั่นคือ เลือกฟังในสิ่งที่ต้องการใช้งาน
2. **การรู้จักสร้างตัวเองขึ้นมา (Detach)** หมายถึง การละเลยความเป็นตัวของตัวเองที่เป็นจริง ต้องเก็บซ่อนความรู้สึกส่วนตัวไว้เบื้องหลัง เพื่อเปิดโอกาสให้ตัวเองมองตัวเองอย่างพินิจพิเคราะห์โดยปราศจากอคติ หากทำได้ก็จะสามารถควบคุมตัวเอง รวมถึงเป็นผู้กำกับตัวเองไปในตัว ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้ประกาศระดับมืออาชีพต้องมี
3. **การฝึกจิต (Mentally Rehearse)** ไม่ใช่เพียงการคิดคำนึง หากเป็นการฝึกการเรียนรู้ที่จะใช้จินตนาการ เพื่ออธิบายเหตุการณ์และการกระทำต่าง ๆ ออกมา
4. **ความเชื่อมั่นในตัวเอง (Believe in yourself)** ต้องเริ่มจากความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง แม้อาจมีเหตุการณ์มาทำลายความมั่นใจ ผู้ประกาศข่าวที่ดีจะต้องทำหน้าที่ต่อไปด้วยความมั่นใจ ด้วยน้ำเสียงที่ฟังแล้วน่าเชื่อถือมากที่สุด ต้องทำตัวเป็นผู้เชี่ยวชาญและรู้จริงในสายอาชีพ
5. **การพูดโดยไม่มีสคริปต์ (Ad-Libbing)** เป็นการเรียนรู้ที่ยากที่สุดในการทำงานผู้ประกาศข่าว ซึ่งเป็นการพูดเสริมโดยไม่มีสคริปต์ ถือเป็นเทคนิคที่ช่วยสร้างสีสันให้การรายงานข่าวได้ไม่น้อย โดยการพูดเสริมนอกเหนือจากสคริปต์ ผู้ประกาศจะต้องเตรียมข้อมูลให้พร้อม

6. การควบคุมลมหายใจ (Breathing) ผู้ประกาศและนักอ่านข่าวที่ดี ควรรู้จังหวะการหายใจที่ถูกต้องว่า การเปล่งเสียงได้อย่างต่อเนื่องและนุ่มนวล ควรมาจากการเปล่งเสียงผ่านกระดูกซี่โครงส่วนกลางตลอดผ่านขึ้นมา โดยการฝึกหายใจด้วยกระบังลม

7. อ่านอย่างเป็นธรรมชาติ (Read Naturally) การอ่านออกเสียงนับเป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้ประกาศทางวิทยุหรือโทรทัศน์ ผู้ประกาศข่าวที่ดี ต้องรู้วิธีอ่านเนื้อหาสาระด้วยเสียงที่เป็นธรรมชาติและไม่มีผิดพลาด

8. การควบคุมเสียง (Voice Control) เสียงที่เปล่งออกมา จะต้องสร้างความประทับใจให้กับผู้ฟัง, ผู้ชม ซึ่งขึ้นอยู่กับคุณภาพของเสียงที่เปล่งออกมา

9. การแสดงออก (Television Performance) ผู้ประกาศจะต้องเรียนรู้ และจำเป็นต้องทราบองค์ประกอบของภาพต่าง ๆ ต้องรู้ว่ากล้องตัวใดจับภาพตัวเอง กล้องกำลังจับภาพมุมใกล้ (Close Up) หรือมุมกว้าง (Long Shot)

ส่วน Bruce Lewis ได้กล่าวถึง คุณสมบัติของการเป็นผู้ประกาศข่าวที่ดี จะต้องมียุทธศาสตร์ดังนี้

1. มีการศึกษาและประสบการณ์ในชีวิต
2. มีอารมณ์เฉลี่ยลวดลาย สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้
3. มีอารมณ์ขัน
4. มีความอดทนต่อหน้าที่การงาน
5. มีจินตนาการ
6. มีความกระตือรือร้น
7. มีความเชื่อมั่นในตนเอง
8. มีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น

Ray White ได้กล่าวถึงคุณสมบัติของการทำงานด้านข่าวโทรทัศน์ โดยเฉพาะผู้ที่ทำหน้าที่ผู้ประกาศข่าว ดังนี้

1. รูปร่างหน้าตา (Looks) ไม่จำเป็นว่าต้องเป็นคนสวยหรือหล่อแบบดารานาง เพราะสิ่งเหล่านี้สามารถปรุงแต่งขึ้นมาได้ คนไม่สวยก็อาจทำให้ดูดีขึ้นไปได้ เพียงแต่ใช้การเสริมแต่งเข้า

ช่วยอำพรางถึงบพร่องที่มีอยู่ไม่ให้เป็นที่ยังเกตเห็น เพราะโทรทัศน์เป็นสื่อที่เรามองเห็นภาพได้ รูปร่างหน้าตาที่ปรากฏ (Appearance) จึงเป็นปัจจัยที่สำคัญมากสำหรับอาชีพผู้ประกาศข่าว

2. น้ำเสียง (Voice) การมีน้ำเสียงที่พูดชัดเจน ถูกต้องอักขระ มีจังหวะวรรคตอนที่ถูกต้อง สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้การอ่านข่าวน่าฟัง น่าสนใจ ชวนติดตามยิ่งขึ้น

3. ความน่าเชื่อถือ (Credibility) ถึงแม้ว่ารูปร่างหน้าตาและน้ำเสียงจะเป็นสิ่งแรกที่ดึงดูดความสนใจจากผู้ชมรายการข่าว แต่ทั้งรูปร่างหน้าตาและน้ำเสียงนั้นอาจมีข้อบกพร่อง เพราะหากเขาไม่มีคุณสมบัติความน่าเชื่อถือ ซึ่งถือเป็นปัจจัยที่สำคัญมากที่สุดปัจจัยหนึ่ง ถึงแม้ผู้ประกาศข่าวไม่ได้เป็นคนสวย ไม่มีน้ำเสียงชวนฟัง แต่น้ำเสียงที่อ่านข่าวนั้นออกเสียงชัดเจน กลมกลืนไปกับเหตุการณ์ที่กำลังอ่านอยู่ เพื่อให้การสื่อสารกับผู้ชมประสบความสำเร็จ

4. ภาพที่ปรากฏบนจอโทรทัศน์ของผู้ประกาศข่าวจะต้องออกมาดูดี เมื่อทำทรงผม (Hair Style) การแต่งหน้า (Makeup) การแต่งกาย (Dress) สิ่งเหล่านี้มีผลกระทบอย่างมากต่อการปรากฏตัวต่อหน้าสาธารณชนของผู้ประกาศข่าว

5. ประสบการณ์ (Experience) ผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์ที่ยังไม่มีประสบการณ์ มักกังวลใจในเรื่องรูปร่างหน้าตามากกว่าจะเป็นอย่างไรเมื่ออยู่ต่อหน้ากล้องโทรทัศน์ บางคนมีพรสวรรค์ในการพูดต่อหน้าสาธารณชน บางคนมีอาการสั้นประหม่า แต่สิ่งเหล่านี้จะค่อย ๆ ดีขึ้น เมื่อมีประสบการณ์มากขึ้น ได้ออกอากาศบ่อยขึ้น ดังเช่น ผู้ประกาศข่าวชั้นนำของอเมริกา Walter Cronkite, Dan Rather, Tom Brakaw, Peter Jennings ดังนั้น ประสบการณ์จึงเป็นปัจจัยสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมให้การทำงานของผู้ประกาศข่าวดีขึ้น

6. การเป็นผู้มีอารมณ์ขัน สนุกสนาน (Sense of Humor) ผู้ประกาศข่าวที่มีอารมณ์ขัน จะทำให้การทำงานไม่เคร่งเครียดจนเกินไป ถึงแม้ว่างานที่รับผิดชอบอาจดูน่าเบื่อสำหรับผู้ประกาศข่าวที่ต้องทำงานเพื่อสาธารณชน ก็ควรปรับอารมณ์ได้ดี มองทุกสิ่งทุกอย่างให้สนุกสนาน

7. การทำงานร่วมกับผู้อื่น การทำงานเป็นทีม (Teamwork) ผู้ประกาศที่ดี จะต้องฝึกหัดให้สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น จะทำให้งานสำเร็จไปอย่างรวดเร็ว รวดเร็ว ราบรื่น การให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันก็จะทำให้งานดูง่ายขึ้น (Ray White, 1990 : 97 - 100)

ส่วนการทำหน้าที่ผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์ที่ถูกต้องนี้ I.E. Fang (1972) ได้กล่าวถึงวิธีการปฏิบัติดังนี้

1. **Speaking Clearly** ผู้ประกาศข่าวต้องพูดจาได้ชัดเจน เพราะต้องอ่านข่าวให้ผู้ชมเข้าใจ และเพื่อเป็นการป้องกันความผิดพลาดเมื่อเวลาออกอากาศ ผู้ประกาศข่าวควรตรวจดูข่าวก่อนเวลาออกอากาศจริง เพราะอาจพบกับคำหรือชื่อยาก ๆ ที่ไม่เคยเห็นมาก่อน

2. **Sense of News** ผู้ประกาศควรมีความเข้าใจในข่าวด้วย ในการอ่านข่าวควรใช้ภาษาที่แสดงถึงความรู้สึกกับเหตุการณ์ในข่าวบ้าง เช่น การแสดงความรู้สึกเสียใจต่อข่าวของการสูญเสียเรื่องเศร้า โศก หรือเรื่องของความทารุณโหดร้าย

3. **Knows his Subject** ผู้ประกาศข่าวต้องอ่านข่าวให้ผู้ชมเข้าใจถึงเรื่องที่กำลังอ่านอยู่ไม่ว่าจะเป็นเนื้อหาการอ่านชื่อ หรือคำในภาษาต่างประเทศอื่นได้อย่างถูกต้อง

4. **Smooth Flow** เพื่อให้การอ่านข่าวออกอากาศเป็นไปได้อย่างราบรื่น ผู้ประกาศข่าวต้องทำงานประสานกับฝ่ายอื่น ๆ ได้เป็นอย่างดีด้วย เช่น ผู้กำกับให้เวลาการบรรยายภาพ 5 วินาที ผู้ประกาศข่าวก็จะต้องอ่านข่าวนั้นให้จบทันกับภาพ 5 วินาที และถ้าเกิดปัญหาที่ภาพบนจอภาพไม่ตรงกับคำบรรยาย ผู้ประกาศต้องแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ โดยต้องตัดสินใจว่าควรกล่าวขอโทษทันที หรืออ่านนำข้ามไปเลย โดยปกติแล้วการกล่าวคำขอโทษสั้น ๆ ก็ไม่ได้ทำให้ผู้ประกาศข่าวเกิดความอับอายอะไร เพราะผู้ชมก็ต้องเข้าใจว่า ทุกสิ่งทุกอย่างอาจเกิดความผิดพลาดได้ ในกรณีนี้ผู้ประกาศข่าวก็อาจจะใช้อารมณ์ขันเข้ามาช่วยทำให้บรรยากาศดีขึ้น

5. **Maintaining contact with his audience** เวลาที่อ่านข่าว ผู้ประกาศควรมองผู้ชม โดยการมองตรงมาที่กล้อง จะทำให้เหมือนกับว่าผู้อ่านข่าวกำลังพูดกับผู้ชม อย่างมีร่องอยู่ที่เครื่องช่วยอ่าน (Teleprompter) แต่เพียงอย่างเดียว (I.E. Fang 1972 : 113 - 117)

คุณสมบัติที่กล่าวมานี้นับเป็นคุณสมบัติเฉพาะตัวของผู้ประกาศ ซึ่งไม่อาจสอนกันได้ นอกเหนือจากคุณสมบัติที่กล่าวมา ยังมีคุณสมบัติอื่น ๆ อีก เช่น บุคลิกการปรากฏตัวของผู้ประกาศ โดยเฉพาะทางโทรทัศน์ บุคลิกการปรากฏตัวเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยดึงดูดผู้ชมให้ชมรายการ ควรมีความร่าเริงแจ่มใส มีความคิดสร้างสรรค์ มีใบหน้ายิ้ม และมีความสามารถที่จะแสดงได้ มีสุขภาพสมบูรณ์ มีน้ำเสียงและคำพูดที่เหมาะสม อย่างไรก็ตามถึงสำคัญของตัวผู้ประกาศที่พึงปฏิบัติก็คือ การพูด และการอ่านที่ชัดเจน

อย่างไรก็ตามสำหรับแนวคิดเกี่ยวกับคุณสมบัติผู้ประกาศข่าวนั้น ผู้วิจัยจะใช้เป็นแนวทางเพิ่มเติม เพื่อสนับสนุนในการจัดแบ่งประเภทของผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์ให้มีความชัดเจน และน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้นว่าผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์ในประเทศไทยสามารถจัดแบ่งได้กว้าง ๆ เป็นกี่ประเภท และแต่ละประเภทมีบทบาทในการทำงานแตกต่างกันอย่างไร

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยเรื่องกระบวนการคัดเลือกผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำงานวิจัยของ นงนุช ศิริโรจน์ ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องการวิเคราะห์วิวัฒนาการทางบุคลิกภาพของผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์เมื่อปี พ.ศ. 2537 งานวิจัยของนงนุช ศิริโรจน์ มีวัตถุประสงค์ที่จะเข้าใจถึงบทบาทการเปลี่ยนแปลงแนวคิดเกี่ยวกับบุคลิกภาพของผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์ และวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการตัดสินใจเลือกผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์ ทุกสถานีในเขตกรุงเทพมหานคร จากอดีตจนถึงปัจจุบัน (พ.ศ. 2498 - 2535) โดยใช้กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี เรื่องบทบาทหน้าที่ของสื่อสารมวลชนในการนำเสนอข่าว องค์กรประกอบทางด้านบุคลิกภาพและการสร้างภาพลักษณ์กับค่านิยมของกลุ่มวิชาชีพมาประกอบการพิจารณา

สำหรับในงานวิจัย เรื่องกระบวนการคัดเลือกผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์นั้น ผู้วิจัยได้นำงานวิจัยของนงนุชมาเพื่อศึกษาค่อยๆเกี่ยวกับแนวทางในการคัดเลือกผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2535 จนถึงปี พ.ศ. 2542 โดยใช้กรอบแนวคิดทฤษฎีสื่อมวลชนเศรษฐศาสตร์การเมือง ทฤษฎีองค์การสื่อสารมวลชน และแนวคิดเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์มาเป็นกรอบในการศึกษา เพื่อที่จะสามารถทำความเข้าใจถึงที่มา เบื้องหลังที่กำหนดนโยบายการคัดเลือกผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์ของสถานีโทรทัศน์แต่ละแห่ง ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้เกิดสถานีโทรทัศน์แห่งใหม่ขึ้นอีก 1 สถานี คือ ไอทีวี โดยเริ่มศึกษาตั้งแต่ พ.ศ. 2535 จนถึงปัจจุบัน (พ.ศ. 2542) ซึ่งผลการศึกษาวิจัยจะนำมาใช้เป็นข้อมูล เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาประกอบกับเป็นการเทียบเคียงผลการศึกษาการคัดเลือกผู้ประกาศข่าว ในยุคปัจจุบันกับยุคที่นงนุชได้ศึกษามาว่ามีความเหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไร

อย่างไรก็ตามในเรื่องของกรอบแนวคิดทฤษฎีที่ผู้วิจัยได้นำมาใช้ศึกษาวิเคราะห์กระบวนการคัดเลือกผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์ครั้งนี้ มีความแตกต่างไปจากกรอบแนวคิดและทฤษฎีที่นงนุชได้ใช้วิเคราะห์ผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์ จึงเป็นที่น่าสนใจว่า ผลการศึกษาจะออกมาเป็นอย่างไร อันจะทำให้การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์ในประเทศไทย มีมุมมองและแนวคิดที่หลากหลายในเชิงวิชาการมากยิ่งขึ้น

กรอบในการวิเคราะห์ (Frame of Analysis)

แผนภาพที่ 2.1

กระบวนการคัดเลือกผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์

